

Virkeligheden har der altsaa i de 42 Aar, Loven har bestaaet, ikke været et eneste Tilfælde, hvor Ministeriet har kasseret en Indstilling af Hensyn til, at ikke alle tre være skikkede og værdige. Naar saa der til kommer det, hvad jeg har udtalt bestemt nok — jeg ved ikke, om det var i dette Ting eller i det andet — at det er min Overbevisning, at de i Lovens § 16, eller, hvis § 15 om Skolekommissionen bliver vedtagen, da § 17, foreslaaede Bestemmelser om en højere Alder af 25 Aar og 3 Aars Skolegerning for dem, der ville opnaa et Ene-lærerembede, utvivlsomt ville medføre, at det for Fremtiden vil blive fuldstændige Undtagelser, at der ikke bliver Enighed mellem Skolekommissionerne og Kommunalbestyrelserne. Naar det fremdeles erindres, at den Stilling, som Lærerne vilde komme til at indtage, særlig den forbedrede Lønning, de vilde faa, vilde medføre, at der ikke blev en nær saa stor Trængsel af Ansøgere, som der var tidligere, i alt Fald ikke en saadan Iver efter Forflyttelse, saa forekommer det mig nok, at det er at lægge for stor Vægt paa dette Spørgsmaal om Kaldelsen, naar man lader Loven strande derpaa. Ja, der gøres gældende, at man vilde have en fast og bestemt Retsregel, hvorefter det sikkert kan afgøres. Jeg kan huske, at jeg i min Ungdom, da jeg blandt andet ogsaa maatte give mig lidt af med Retsfilosofi og den Slags Ting paa Grund af de Studier, jeg ellers drev, der læste en Ting, som jeg ikke har glemt. Der blev nemlig sagt, at Retslæren altid bliver kasuistisk, det vil sige, den skal afgøre de enkelte Tilfælde, og da nu ingen paa Forhaand kan forudse alle mødende Tilfælde, bliver det umuligt at give Lovbestemmelser, som ikke blive af den Beskaffenhed, at der kan indtræde Tilfælde, hvor Lovbestemmelsen ikke uden videre kan anvendes, men maa gøres til Genstand for en Fortolkning. Jeg tror, at dette er rigtigt, og jeg tror derfor, at Sagen vilde være bleven uforandret, selv om det Forslag var vedtaget, som nu er stillet. Jeg tror, at det, det kommer an paa, er, at der er den Tilid fra Befolkningens Side til Administrationen, her altsaa den kaldende Myndighed, at de ville anvende Reglen retfærdig, og at der hos de kaldende Myndigheder er den Vilje til at komme Befolkningen i Møde, som bør findes hos dem. Jeg har udtalt mig derom før og vil kun gentage, at efter min Overbevisning havde man ikke behøvet at tillægge dette Spørgsmaal en saa stor Betydning, at Loven skulde strande derpaa. Jeg ved, at det er forgæves at

tale derom nu, jeg ved, at Lovens Skæbne er afgjort. Jeg skal ikke her sætte mig til Dommer over, hvem der bærer Skylden, jeg skal kun simpelt hen minde om, at fra Højres Side har Stillingen dog været den, at man har givet Afkald paa den Fortolkning af de gældende Bestemmelser i Loven af 1856, som var tilsigtet i Regeringens oprindelige Forslag og fra Landstingets Side. Man har givet Afkald paa den, og man har villet vende tilbage til Ordene i Loven af 1856, og samtidig har man gjort Indrømmelser paa de andre Punkter, hvorom der var Uenighed, og man har erklæret sig villig til at forhandle om § 35, som endnu stod tilbage. Mig forekommer det, at det maatte have været muligt her at komme til et Resultat, saa at man kunde have ført denne Lov igennem til Gavn for Skolen og derigennem til Gavn for vort Folk. Jeg beklager i høj Grad det skete, men i øvrigt anser jeg det for unyttigt nu at tale nærmere om denne Sag, da jeg ved, at dens Skæbne er afgjort.

Scharling: Da der er fremkommet Gengivelser her i Salen af Udtalelser, som skulde være faldne i Fællesudvalget, skal jeg ikke forsømme at gøre Indsigelse mod en saadan Citering af, hvad der fremkommer under et Udvalgs Forhandlinger, fordi Rigtigheden deraf aldeles ikke lader sig kontrollere, og fordi saadanne Udtalelser gengives løsrevne fra den Forbindelse, hvori de ere fremsatte i Reglen som Led i et længere Foredrag, der indeholder nærmere Forklaringer og Modifikationer af de enkelte skarpe Udtalelser, der her fremstilles, som om det alene var derpaa, den hele Udtalelse gik ud.

Colding: Da denne Sag har ligget mig paa Sinde og meget svært paa Sinde fra den første Dag, den kom frem, vil jeg ikke lade denne Dag gaa ubenyttet hen, men har forlangt Ordet for at udtale min Anskuelse om Grunden til, at dette af saa mange Lærere ude omkring i Landet ønskede Lovforslags Gennemførelse strander. Jeg kan kun sige, at jeg har flere Ligheds-punkter med det ærede Medlem, der sidst talte (Scharling) — han er Medlem for Københavns 4de Valgkreds, jeg er Medlem for Københavns Amts 4de Valgkreds; han forlader om faa Dage Københavns 4de Valgkreds, jeg forlader Københavns Amts 4de Valgkreds — men saa hører ogsaa Overensstemmelsen op, idet hans sidste Tale gik ud paa at give Folketinget Skylden for, at Loven strander, mens min vil